

STEREOGRAMŲ KŪRIMO PRINCIPAI IR JŲ ĮTAKA VIZUALINĖS RAIŠKOS SUVOKIMUI KNYGOJE „STEREOGRAMŲ PASLAPTYS“

**Radvilė Sarapinaitė,
Gintarė Jarašienė** (*vadovas*)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: radvile.sa9699@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 616 85051
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti stereogramas ir jų įtaką vizualinės raiškos suvokimui. Išanalizuoti jų veikimo ir kūrimo principus ir sukurti stereogramas.

Iš sukurtų stereogramų yra sudaryta ir išleista knyga „Stereogramų paslaptys“ kartu su tekstų autore Vida Kuzmckaite ir leidykla „Maketonas“. Knygoje pateiktų stereogramų tikslas padėti suprasti, kaip svarbu yra atitraukti akis nuo išmaniųjų įrenginių ekranų.

Reikšminiai žodžiai: optinė iliuzija, regėjimas, ritmas, stereogramos

Tyrimo metodai. Atlikti kokybiniai tyrimai, kurių metu buvo išanalizuota stereogramų kūrimo principai, taip pat atlikta mokslinės literatūros analizė, išsiaiškinti stereogramų veikimo principai, stereogramų stebėjimo nauda. Empirinio tyrimo metu sukurtas naujas objektas – stereogramų knyga „Stereogramų paslaptys“, iliustruota stereogramomis.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu atskleista stereogramų nauda žmogui, jų įtaka vizualinės raiškos suvokimui, išanalizuoti stereogramų kūrimo ir veikimo principai.

Stereogramos – tai, plokšti paveikslėliai, kurie iš pirmo žvilgsnio atrodo niekuo neišsiskiriantys, tačiau pažiūrėjus į juos, tam tikru būdu, iškyla trimatis paveikslėlis. Šiais laikais retai kas žino šį grafinio dizaino objektą ir, kaip jį reikia stebėti. Didžioji dalis literatūros ir informacijos apie stereogramas yra žinoma iš 20-ojo amžiaus.

Stereogramoms sukurti reikalingos dvi dalys: erdvinis paveikslėlis, kuriame būtų matomas objekto gylis ir tekstūrinis paveikslėlis. Kada yra šios dvi dalys, reikia viską sudėti į programą, skirtą stereogramų kūrimui. Programos technologija sugeneruoja sukurtą stereogramą.

Dažnai pamirštame atitraukti akis nuo kompiuterių, telefonų, televizorių ir kitų išmaniųjų įrenginių ekranų, todėl dažnai susigadiname akis. Sukurta knyga „Stereogramų paslaptys“ padeda atitraukti akis nuo ekranų ir suteikti joms poilsio. Stereogramos priverčia susikaupti, susikoncentruoti ir atsipalaiduoti. Pavykus pamatyti iškilusį paveikslėlį, juntamas laimės ir džiaugsmo jausmas. Knyga neturi amžiaus limitu. Ją gali stebėti ir džiaugtis atradimais tiek mažas vaikas, tiek vyresnio amžiaus žmogus.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. „Stereogramų paslaptys“ (1 – 5 pav.) išleista kartu su tekstų autore Vida Kuzmckaite ir leidykla „Maketonas“ – tai pirmoji tokio tipo knyga išleista Lietuvoje. Ši knyga sudaryta iš šimto originaliai sukurtų skirtingų stereogramų. Sukurtose stereogramose išanalizuota stereogramų veikimo principai, išnagrinėti skirtingi stereogramų stebėjimo būdai, išsiaiškintos stereogramoms pagaminti reikalingos dalys.

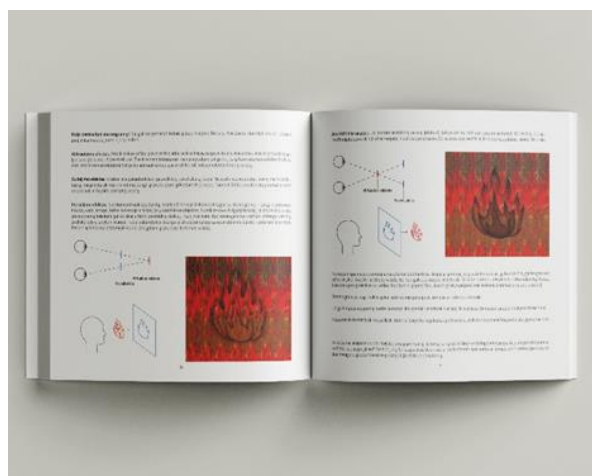
Sukurta knyga daugeliui yra naujovė ir pritrauks daugiau žmonių dėmesį stereogramomis, padės atitraukti akis nuo išmaniųjų įrenginių ekranų ir suteikti akims poilsio, taip pat lavins dėmesio koncentracijos principo.

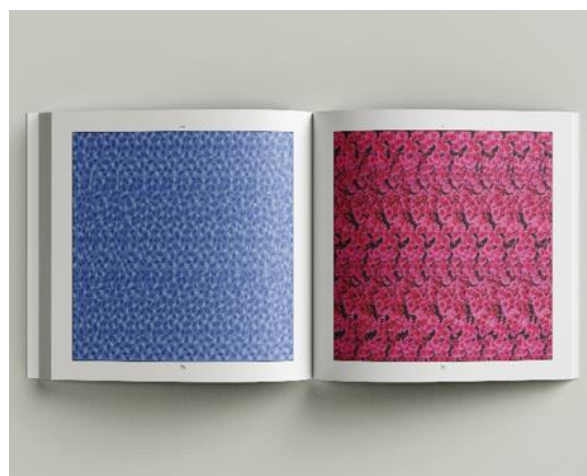
1 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ viršelis

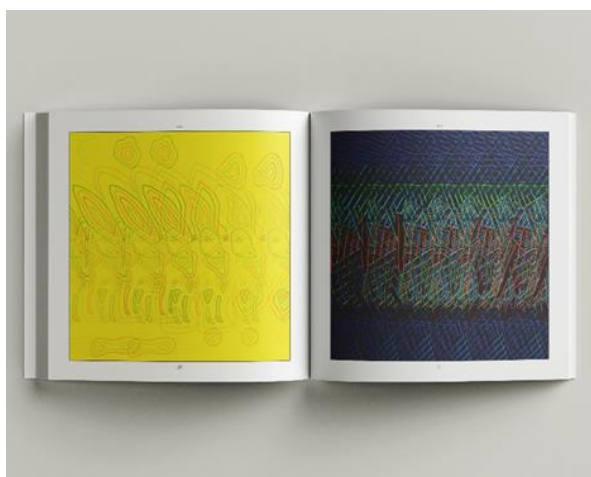
2 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ pradinis puslapis

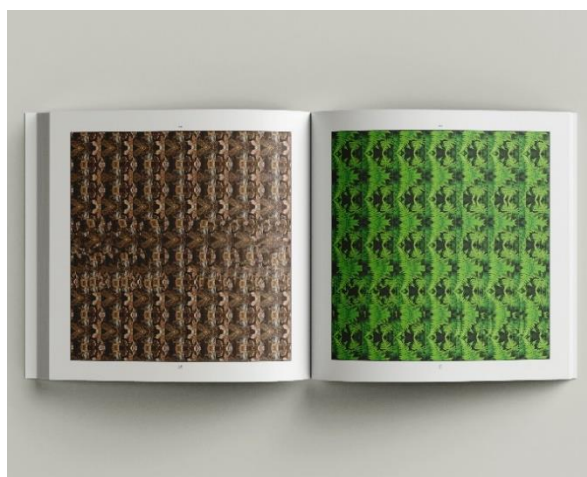
3 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ stereoqramų žiūrėjimo instrukcija

4 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ stereoqramų puslapiai

5 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ stereoqramų puslapiai

6 pav. Knygos „Stereoqramų paslaptys“ stereoqramų puslapiai

Aut. R. Sarapinaitė, A. Vyšniauskienė, J. Meškauskienė, V. Kuzmckaite, 2022